RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 228.616 van 2 oktober 2014
in de zaak A. 203.618/VII-38.433.

In zake : Paul CLAES
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Rita Gielen
kantoor houdend te 2460 Kasterlee
Isschot 22
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR DE VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN (FAVV)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Rik Depla
kantoor houdend te 8310 Brugge - Sint-Kruis
Karel van Manderstraat 123
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 10 februari 2012, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (hierna : FAVV) van 13 december 2011 waarbij een R-statuut wordt opgelegd, voor een periode van 8 weken, met ingang van 8 september 2011.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. Verzoeker heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 september 2014.

Kamervoorzitter Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Rita Gielen, die verschijnt voor verzoeker, en advocaat Peter Eecloo, die loco advocaat Rik Depla verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 8 maart 2011 wordt, met het oog op onderzoek naar de aanwezigheid van residuen van stoffen met hormonale of anti-hormonale werking, een monster met nummer 4196/11/0507 genomen van een rund dat werd aangeboden in het slachthuis van Genk.

3.2. De uitslag van het labo-onderzoek is niet-conform. Er worden residuen van stoffen met hormonale werking aangetroffen, namelijk dexamethasone.

3.3. Verzoeker vraagt een tegenonderzoek. Naar aanleiding van het niet-conforme resultaat wordt hij diezelfde dag verhoord.

3.4. Op 25 maart 2011 deelt het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (hierna : WIV) aan verzoeker mee dat het, gelet op de aard van het monster, geen analyseresultaat kan afleveren "waarvoor wij garant kunnen staan dat het voldoet aan de strenge eisen die wij onszelf opleggen om een correct resultaat af te leveren". Het Instituut stelt dat het zijn verzoek om een tegenanalyse bijgevolg niet kan aanvaarden en dat hij zich voor verdere instructies tot het FAVV dient te wenden.

3.5. Verzoeker doet op 11 april 2011 afstand van de vraag om tegenonderzoek betreffende een flacon rapidexon.

3.6. Op 23 mei 2011 verklaart de dierenarts-keurder dat het door hem genomen monster uit necrotisch weefsel en bindweefselkapsel bestaat, genomen uit de bil. Het is geen vet, en het betreft een spuitplaats bestaande uit necrotisch weefsel.

3.7. Aangezien de partijen het niet eens zijn of het genomen staal bestaat uit vetweefsel dan wel spier- of vleesweefsel, vraagt de advocaat van verzoeker om een onafhankelijk dierenarts-professor te laten vaststellen waaruit het staal werkelijk bestaat.

3.8. De resultaten van dit histologisch onderzoek worden op 8 juli 2011 aan de verwerende partij toegestuurd. De conclusie van dit onderzoek stelt :

"dat normaal vetweefsel enkel aanwezig is aan het oppervlak van het staal, waarbij het ongeveer 30-40 % van het totale oppervlak bekleedt. Buiten dit

normale vetweefsel aan het oppervlak, bestaat het staal uit weinig gedifferentieerd weefsel, namelijk onregelmatige en weinig gedifferentieerde cellen ingebed tussen bindweefselvezels. Centraal vertoont dit weinig gedifferentieerd weefsel tekenen van necrose, waardoor een centrale holte ontstaat. Normale dwarsgestreepte skeletspiercellen, kenmerkend voor spierweefsel, werden nooit waargenomen".

3.9. Nadat zij nota heeft genomen van de weigering van het WIV om een tegenonderzoek uit te voeren, verzoekt de verwerende partij het instituut op 28 juli 2011 "de weigering voor uitvoering van dit tegenonderzoek grondig te onderzoeken en te motiveren".

3.10. Het WIV laat daarop weten toch de tegenanalyse uit te voeren. Uit het analyseverslag blijkt dat het monster niet conform is. Er wordt dexamethasone aangetroffen in een verhouding boven de zogenaamde MRL-waarde (Maximum Residue Level voor de aanwezigheid van toegelaten farmacologisch werkzame stoffen).

3.11. Op 26 oktober 2011 dagvaardt verzoeker de verwerende partij om het beslag te lichten dat op 105 runderen werd gelegd. Op 12 januari 2012 stelt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg vast over geen rechtsmacht te bezitten om uitspraak ten gronde te doen.

3.12. De thans bestreden beslissing wordt op 13 december 2011 genomen. Het R-statuut wordt opgelegd voor een periode van 8 weken, ingaand op 8 september 2011 en aflopende op 3 november 2011.

IV. Ontvankelijkheid

4. De verwerende partij werpt als exceptie het gebrek aan belang van verzoeker op. Zij stelt dat de beslissing inmiddels haar volledige uitwerking heeft gehad. Bovendien toont verzoeker volgens de verwerende partij niet aan welk voordeel een eventueel vernietigingsarrest hem nog zou kunnen verschaffen. Het nadeel van morele aard wordt volgens de verwerende partij evenmin aangetoond.

Zij stelt daarbij dat de periode dat de runderen onder het beslag vielen losstaat van het voorliggend beroep tot nietigverklaring en dat de lange duur van het beslag volledig kan worden verbonden aan verzoekers eigen houding, "welke allerminst diligent kan worden genoemd".

Beoordeling

5. Artikel 19 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bepaalt dat de beroepen tot nietigverklaring voor de afdeling bestuursrechtspraak kunnen worden gebracht door elke partij die doet blijken van een benadeling of een belang. Om een voldoende belang bij het beroep te hebben, volstaat het niet dat de verzoeker een nadeel ondervindt ingevolge de bestreden beslissing. Een eventuele vernietiging van de bestreden beslissing moet aan de verzoeker ook enig voordeel verschaffen.

De merking met of het toekennen van het R-statuut als preventieve maatregel, waarbij het bedrijf verplicht wordt de dieren die ter slachting worden aangeboden een verscherpte controle te laten ondergaan, schept een vermoeden dat verzoeker onregelmatigheden heeft begaan die een dergelijke controle op de bedrijfsvoering noodzakelijk maken. Dit treft verzoeker bijgevolg in zijn morele integriteit. Verzoeker heeft derhalve minstens een moreel belang bij het beroep dat ertoe strekt deze beslissing uit de rechtsorde te doen verdwijnen. De enkele omstandigheid dat deze beslissing inmiddels volledige uitwerking heeft gekregen, doet verzoeker zijn belang bij het beroep niet verliezen. Beslissingen met een in de tijd beperkte geldingsduur zijn immers niet uit de vernietigingsbevoegdheid van de Raad van State gesloten. De morele genoegdoening die een vernietigingsarrest kan verschaffen is, gelet op de aard van dit moreel nadeel, een voldoende voordeel dat de vernietiging aan verzoeker verschaft.

De exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van de middelen

6. Als eerste middel roept verzoeker de schending in van "de technische fiche CODE DPA 158, versie 2 juni 2010 ter uitvoering van de Europese Verordening (EU) nr. 37/2010 van de Commissie van 22 december 2009 betreffende farmacologisch werkzame stoffen en de indeling daarvan op basis van maximumwaarden voor residuen in levensmiddelen van dierlijke oorsprong doordat de administratieve overheid een vetmonster ter analyse op de aanwezigheid van dexamethasone aanbiedt aan het labo zowel voor onderzoek als voor tegenonderzoek wat niet conform is met de wettelijke voorschriften - een monster van 1000 gr. van de spuitplaats en 1000 gr. van het diafragma moet ontdubbeld worden voor enerzijds de analyse, anderzijds de tegenanalyse - en deze labo's niettemin valse rapporteringen moeten doen op basis van een accreditering die contra legem is'".

Het middel houdt in de eerste plaats in dat volgens de geschonden geachte richtlijn de bemonstering in geval van verdachte spuitplaatsen een kilogram van de spuitplaats moet bevatten, maar ook een kilogram van het diafragma van het rund om spierweefsel voor onderzoek aan het officiële labo te kunnen aanbieden, wat verdeeld moet worden in twee gelijke verzegelzakken met barcodes, terwijl de verwerende partij van de spuitplaats meer vet dan vlees heeft uitgesneden en in twee gelijke delen heeft verdeeld, maar heeft nagelaten om het diafragma van het desbetreffend rund bij te voegen, zoals bepaald in de technische fiche.

Volgens verzoeker heeft de verwerende partij ten onrechte het positief resultaat van het CER te Marloie als motief gezien om het beslag op zijn 105 runderen te leggen en heeft zij eveneens ten onrechte met terugwerkende kracht het R-statuut opgelegd. De verwerende partij zou, steeds volgens verzoeker, de analyses op lichtzinnige wijze laten uitvoeren op monsters die uit oneigenlijke weefsels bestaan, en zou bijgevolg willekeurig handelen en tegen de genoemde Europese regelgeving in.

Verzoeker vraagt "voor zover de Raad van State (...) niet overtuigd zou zijn van de onwettige handelswijze van het FAVV inzake de beslaglegging en de onwettige toekenning van een R-statuut", een prejudiciéle vraag te stellen aan het Europees Hof van Justitie.

7. Volgens de verwerende partij worden de beweringen van verzoeker niet door stukken gestaafd.

Zij stelt dat de monstername correct is gebeurd op de verdachte spuitplaatsen op het rund en dat zij helemaal niet verplicht was om tevens nog op het diafragma een monstername te doen. Het door verzoeker voorgelegde "koninklijk besluit van 15 april 2005 betreffende de aanduiding van de officiële laboratoria, tot bepaling van de procedure en de erkenningsvoorwaarden van laboratoria die analyses uitvoeren in het kader van de controleopdracht van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot uitvoering van de wet van 15 juli 1985 betreffende het gebruik bij dieren van stoffen met hormonale, anti-hormonale, beta-adrenergische of productie-stimulerende werking" noemt zij "niet bindend voor verwerende partij".

Ten slotte volstaat volgens de verwerende partij een simpele verwijzing naar de analyseresultaten "om de stelling van verzoeker (als zou het bemonsterde staal louter uit vet hebben bestaan), naar de prullenmand te verwijzen". Volgens haar was er immers enkel en alleen aan het oppervlak van het staal vetweefsel aanwezig, en bekleedde dit vet dan nog hoogstens 30 tot 40 % van het totale oppervlak.

8. De verwerende partij voegt in haar laatste memorie nog toe dat naast het staal van de spuitplaats ook een staal vlees werd genomen, waarvan de analyseresultaten negatief waren.

De verwerende partij wijst nog op briefwisseling die zij in de loop van het geding met professor De Backer heeft gevoerd, en waaruit volgens

haar blijkt dat er in vet hoe dan ook geen dexamethasone mag worden aangetroffen, dat het feit dat er geen dwarsgestreepte skeletspiercellen zijn aangetroffen in het necrotisch weefsel niet wil zeggen dat dit weefsel niet afkomstig kan zijn van spiercellen, en dat de overschrijding van de MRL voor dexamethasone in spierweefsel voornamelijk te wijten is aan de aanwezigheid van het corticosteroïd in het necrotisch weefsel dat "hoogstwaarschijnlijk bestaat uit sterk gelyseerd spierweefsel".

Beoordeling

9. Tabel 1 (Toegestane stoffen) bij de bijlage van de Verordening EG 37/2010 van de Commissie van 22 december 2009 betreffende farmacologisch werkzame stoffen en de indeling daarvan op basis van maximumwaarden voor residuen in levensmiddelen van dierlijke oorsprong, vermeldt voor dexamethasone bij runderen voor spier, lever en nieren respectievelijk 0,75, 2 en 0,75 µg/kg. Vetweefsel wordt niet vermeld als te onderzoeken weefsel.

Uit het histologisch onderzoek, waarin duidelijk wordt gesteld dat "dwarsgestreepte skeletspiercellen (spierweefsel)" nooit werden waargenomen, blijkt nochtans dat het monster wel degelijk uit vet bestond.

De opmerkingen in de laatste memorie van de verwerende partij als zou er in vet hoe dan ook geen dexamethasone mogen worden aangetroffen doet niet ter zake. Voor het overige steunt de verwerende partij haar opmerkingen aangaande "de aard van het monster" op beweringen waarvan de juistheid niet concreet wordt aangetoond. Bij het vaststellen van de beweerde overtreding moet de verwerende partij de bewijsregels volgen die zijn voorgeschreven door de geldende reglementering en moet zij er voor zorgen dat elke twijfel -zoals die te dezen voorligt- uitgesloten is. Zij haalt geen rechtsregel aan die haar in dit geval van deze verplichting zou ontslaan.

Het middel is in die mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen van 13 december 2011 waarbij een R-statuut wordt opgelegd, voor een periode van 8 weken, met ingang van 8 september 2011.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twee oktober tweeduizend veertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	kamervoorzitter,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,

bijgestaan door

Bart Tettelin,	griffier.

De griffier **De voorzitter**

Bart Tettelin **Eric Brewaeys**